

Lesson Six- לעולם יהא אדם ירא שמים

Rule:

כפי המחשבה והדיבור הראשון של היום כן נגררין כל המחשבות והמעשים של כל היום.

Translation: In accordance with your first thoughts and words will the additional words and thoughts you share during the day follow

Rule:

זריזים מקדימים למצות .

Translation: The zealous perform Mitzvos as soon as the opportunity to do so arises.

Source 1

ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן ו'—דין לעולם יהא אדם ירא שמים.
תניא בסדר אליהו רבא (איכה ב', יט') העטופים ברעב בראש כל חוצות. אין רעב אלא מדברי תורה כמה שנאמר (אמוס ח', יא') הנה ימים באים נאום ה' והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה' ועל אותו הדור הוא אומר לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו ישכים וישחיר ויאמר. רבון כל העולמים לא על צדקתינו אנחנו מפילין תחנונינו לפניך כי על רחמך הרבים כו'. וקדמונינו ז"ל הנהיגו לאמרו בכל יום קודם שיתחילו בזמירות. ורבינו שלמה זצ"ל הרגיל שלא לומר לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר מפני שתודהין לומר וכי בסתר יהא אדם ירא שמים ולא בגלוי ומתחילין לומר רבון כל העולמים. וגאון אחד כתב שהגון לאומרו שהרי לדעתנו חוקבע שבא לזרוז את האדם להיות ירא שמים ואפי' בסתר ולדבר אמת אפילו בלבבו כגון שפסק בלבו ליתן דינר או מעה לקופה של צדקה אע"פ שלא הוציא בשפתיו יקיים ומקרא מלא הוא ודובר אמת בלבבו. ור' בנימין אחי נר"ו כתב שראוי לומר בסתר שלא אמרו אבא אליהו אלא כנגד דורו של שמד שגזרו שלא לקרוא את שמע ולא היו יכולין להיות יראין בגלוי על כן הזהירם וזרזם לקבל עליהם עול מלכות שמים בסתר. תדע לך שכן הוא שאומר וחייבין אנו לומר לפניך תמיד שמע בכל יום כו' ומיחדים את שמך פעמיים באהבה ואומר שמע ישראל כו'. ועל כן אומר ברוך המקדש שמו ברבים לפי שבשעת השמד אין שמו מקודש ברבים אלא בסתר על כן אין לנו לשנות.

Translation: We learned in the book: Seder Eliyahu Rabbah: the verse (Eichah 2, 19) "who are enveloped by hunger at the head of every street." is to be interpreted not that there was hunger for food but that there was hunger for words of Torah as it is also written: (Amos 8, 11) days will be coming so says G-d And I will send a famine in the land; not a hunger for food and not a thirst for water but a desire to hear the words of G-d. And it was about that generation that the prayer "L'olam y'hai adom yirai shamayim.." was authored. Our ancestors were accustomed to recite that prayer in the morning before they would recite pseukei d'zimra. Rabbi Shlomo was accustomed not to say the word "in secret" because some might err by thinking that they should fear G-d only in secret and that publicly they need not fear G-d. But one Gaon wrote that it was appropriate to recite the word "secret" because that is the way that the prayer

תפלת שהרית-101 Tefila

was authored. In addition, it encouraged the person to have fear of G-d even in secret and in his mind. Thus even if only in his mind he decided to donate money to tzedakakah, even though he never expressed the decision to give money to tzedakakah, he should fulfill his internal thought. Rabbi Benjamin, my brother, wrote that it was appropriate to say "in secret" because as the book Seder Eliyahu Rabbah taught us, the prayer was authored by that generation that was persecuted when their local government prohibited the Jews from reciting "shema." That generation could not show fear of G-d publicly. So the Rabbis at that time suggested that they accept the yoke of heaven (shema) secretly. You should know that this is the true reason because within the prayer, it is written "and we are obligated to say before you every day and to unite your name twice with love and to recite "shema yisroel, etc." For this reason the prayer ends with a blessing that does not contain G-d's name because in a time of persecution, G-d's name is not made holy in public; only in secret. Because of this, we are not authorized to change the language of the prayer.

Source 2

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) ברכות השחר-לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו וישכם ויאמר. רבון כל העולמים לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים, מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקנו מה ישענו מה כחנו מה גבורתנו מה נאמר לפניך ה' א-להינו, הלא הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל. כי כל מעשה ידינו תהו וימי חיינו הבל לפניך (קהלת ג', יט') ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל.

Source 3

מהזור ויטרי סימן פט'-לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו וישכם ויאמר: רבון העולמים לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים ה' שמעה ה' סלחה ה' הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלקי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך: מה אנו מה חיינו מה חסדינו מה בוחינו מה גבורתנו ומה צדקינו מה נאמר לפניך ה' אלקי אבותינו הלא כל הגיבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רוב מעשינו תהו וימי חיינו הבל לפניך שכך כתוב ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל:

Source 4

ספר אבודרהם י"ג מדות של רבי ישמעאל-ויש מקומות שנוהגים לומר רבון כל העולמים כי לא על צדקותינו וכו' אתה הוא עד שלא נברא העולם ואין מנהגנו לאמרו וגם אומרים (דה"א טז, ח) הודו לה' קראו בשמו. ומזמור (תהלים יט) השמים מספרים כבוד א-ל אבל אין מנהגנו לאומר' אלא בשבת וימים טובים.

Translation: There are places where they follow the custom of reciting the prayer that begins Ribbon Kol Ha'Olamim Ki Lo Al Tzitzkoseinu, etc. Ata Hu Ad Sh'Lo Nivra Ha'Olam but it is not our custom to do so. They also follow the custom of reciting Hodu (Divrei Hayamim 1, 16, 8) and chapter 19 of Tehillim but it is not our custom to do so except on Shabbos and holidays.

לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם יִרְא שְׁמַיִם בְּסִתָּר כְּבָנְלוֹי וּמוֹדָה
עַל הָאֵמֶת וְדוּבָר אֵמֶת בְּלִכְבוֹ וַיִּשְׁכֵּם
וַיֹּאמֶר רַבּוֹן הָעוֹלָמִים וְאֶרְוִי הָאֲרוֹנִים לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ
אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֵיהֶּ כִּי עַל רַחֲמֵיהֶּ הָרַבִּים :
אֲדֹנִי שְׁמַעַה אֲדֹנִי סִלַּח אֲדֹנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל
תֵּאֲחֹר לְמַעַנָּה אֱלֹהֵי כִי שְׁמָה נִקְרָא עַל עִירָה וְעַל
עַמָּה : מָה אָנוּ • מָה חַיֵּינוּ • מָה חֲסָדֵנוּ • מָה צְדָקוֹתֵינוּ •
מָה יְשׁוּעָתֵנוּ • מָה כַּחַנוּ • מָה גְבוּרָתֵנוּ • מָה נֹאמֶר
לִפְנֵיהֶּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ • הֲלֹא כָל הַנְּבוֹרִים
כָּאִין לִפְנֵיהֶּ וְאֲנִשֵּׁי הַשֵּׁם כֹּלָא הִיוּ • וְחַכְמִים כְּבָלִי מַדַּע •
וְנְבוֹנִים כְּבָלִי הַשֶּׁכֶל • כִּי רוֹב מַעֲשֵׂינוּ תָחוּ • וַיְמִי חַיֵּינוּ
הַכֵּל לִפְנֵיהֶּ • וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין כִּי הַכֵּל
הַכֵּל : לְכַד הַנְּשֻׁמָּה הַשְּׁהוּרָה שֶׁהִיא עֵתִידָה לִתֵּן דִּין
וְחִשְׁבוֹן לִפְנֵי כֹסֶא כְבוֹדָה • וְכָל הַגּוֹיִם כָּאִין נִגְדָה •
שֶׁנֶּאֱמַר הֵן גּוֹיִם כָּמָר מִדְּלִי וְכִשְׁחָק מֵאֲזִנִּים נִחְשְׁבוּ הֵן
אֵיִים כִּדָּק יָטוּל : אֲכָל אֲנַחְנוּ עַמָּה בְּנֵי בְרִיתָה בְּנֵי
אֲבֹרָהִם אוֹהֲבֵהֶּ שְׁנִשְׁבַּעַת לּוֹ בְּהַר הַמִּרְיָה זֶרַע יִצְחָק
עֲקָדָה שְׁנַעְקָר עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ עֲדַת יַעֲקֹב בְּנֵה כְבוֹדָה
שְׁמֵאֲהַבְתָּה שְׁאֲהַבְתָּ אוֹרָנוּ וּמִשְׁמַחְתָּה שִׂשְׁמַחְתָּ בּוֹ
קִרְאתָ אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁרוֹן :

לְפִיכָה אֲנַחְנוּ חַיִּיבִים לְהוֹדוֹת לָהּ • וּלְשַׁכַּחַן וּלְפִאָרָה
וּלְרוֹמֶמָה • וּלְתֵן שִׁיר שִׁבַּח וְהוֹדָאָה לְשִׁמְהָ
הַגָּדוֹל • וְחַיִּיבִים אֲנַחְנוּ לְזַמֵּר לִפְנֵיהֶּ שִׁירָה בְּכָל יוֹם
תָּמִיד • אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֲלָקֵנוּ • מָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ • וּמָה
יָפָה מֵאֵד יְרוּשָׁתֵנוּ • אֲשֶׁרֵנוּ כִּשְׂאָנוּ מִשְׁכִּימִין וּמַעֲרִיבִין

תפלת נעילה יום כיפור

כִּרְנוּ מִמְצוֹתֶיךָ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שׁוּחַ לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל-הַבָּא עָלֵינוּ. כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ
וְאַנְחֵנוּ הִרְשַׁעְנוּ:
מִה נֹאמֵר לְפָנֶיךָ יְיָשׁב מְרוֹם. וּמִה נִסְפָּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים. הֲלֹא כָל-הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אֵתָּה
יֹדֵעַ:
אַתָּה גִּיתָן יָד לְפֹשְׁעִים / וְיִמִּינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׂבִים.
וְתִלְמִדְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַתְּנוּת לְפָנֶיךָ עַל כָּל-עֲוֹנוֹתֵינוּ
לְמַעַן לְנַחֵל מַעֲשֶׂק יְדֵינוּ¹
וְלִתְקַבְּלֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ כְּאֲשֵׁים וּכְבָּנִיחִים / לְמַעַן דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ:²
אִין קֶץ לְאִשֵּׁי חֹבֹתֵינוּ / וְאִין מִסְפָּר לְגִיחֵי אֲשָׁמוֹתֵינוּ.
וְאַתָּה יֹדֵעַ שְׁאֲחִירֵינוּ רַמָּה וְחוֹלְעָה / לְפִיכָךְ הִרְבִּיתָ סְלִיחָתְנוּ.
מִה אֲנַחְנוּ / מִה חֵינּוּ מִה חֲסִדְנוּ.
מִה צִדְקָנוּ מִה יִשְׁעֵנוּ³ / מִה בִּחְנוּ מִה גְבוּרָתְנוּ.
מִה נֹאמֵר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
הֲלֹא כָל-הַגְּבוּרִים כֹּאֵן לְפָנֶיךָ / וְאַנְשֵׁי הַשָּׁם כֹּלָא הָיוּ.
וְחֻקֵּים כְּכֹלִי מִדָּע / וּגְבוּרִים כְּכֹלִי הַשִּׁפְלָה.
כִּי רַב מַעֲשֵׂיהֶם⁴ / תְּהִי / רִמִּי תִּיְהִי הַבֵּל לְפָנֶיךָ.
וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן-הַפְּהֶמָה אֵין / כִּי הִכַּל הַבֵּל:

1 לְמַעַן נַחֵל מַעֲשֶׂק יְדֵינוּ 1 חט' פ'ע 2 לְמַעַן דְּבָרֶיךָ וְאַמְרֵי פִיךָ וְאַמְרֵי ד' בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ עַ בַּעֲבוּר אֲשֶׁר
אָמַרְתָּ פ' 3 מִה יִשְׁעֵנוּ מִה צִדְקָנוּ מִה יִמִּינוּ מִה שְׁנוּתֵינוּ ד' 4 כֹּל מַעֲשֵׂיהֶם ד'פ כֹּל מַעֲשֵׂינוּ ע

Source 7

מִסַּכַּת תְּמִיד פֶּרֶק ה'–מִשְׁנָה א'– אָמַר לָהֶם הַמְּמוֹנָה. בְּרַכּוּ בְּרַכָּה אַחַת. וְהֵן בְּרַכּוּ. קְרָאוּ
עִשְׂרֵת הַדְּבָרִים. שְׁמַע. וְהִידָּה אִם שְׁמוּעָה. וְיֹאמְרוּ. בְּרַכּוּ אֶת הָעָם שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת. אִמַּת וַיִּצִּיב.
וַעֲבוּדָה. וּבְרַכַּת כְּהָנִים. וּבִשְׁבַת מוֹסִיפִין בְּרַכָּה אַחַת לְמִשְׁמַר הַיּוֹצֵא.

Translation: The Chief Kohen said to the other Kohanim: Recite one Bracha; and they recited one Bracha; Recite the Ten Commandments; Shema; V'Haya Im Shamoah; Va'Yomer; Bless the people with three Brachot: Emes V'Yatziw; Avodah (Ritzai); Birchot Kohanim. On Shabbat, they added one more Bracha in honor of the Mishmar (group of Kohanim) that was about to complete its tour of duty

Source 8

מִשְׁנָה מִסַּכַּת בְּרָכוֹת פֶּרֶק א' מִשְׁנָה ב'–מֵאִימַתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בִּשְׁחָרִית? מִשִּׁכִּיר בֵּין
תְּכַלֵּת לִלְבָן; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בֵּין תְּכַלֵּת לְכֶרֶת, וְגוֹמְרָה עַד הַנֶּץ הַחֲמָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
עַד שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת שָׁכֵן דֶּרֶךְ בְּנֵי מַלְכִּים לַעֲמוּד בְּשֹׁלֶשׁ שְׁעוֹת. הַקּוֹרֵא מִכָּאן וְאֵילֶךְ לֹא הַפְּסִיד
כֹּאדָם הַקּוֹרֵא בַּתּוֹרָה.

Translation: What is the earliest time at which one is permitted to recite Kriyas Shema in the morning? From when one is able to distinguish between the colors blue and white. R. Elazar said: From when one is able to distinguish between the colors blue and green and the latest time to recite Kriyas Shema is at sunrise. R. Yehoshua said that the latest time to recite Kriyas Shema is at the end of the third hour of the day. If by chance, you are not reciting Kriyas Shema until after the third hour of the day, you are not performing an unnecessary act because you are engaged in Torah study.

תפלת שחרית-101 Tefila

Source 9

משנה מסכת ברכות פרק ד' משנה א' – תפלת השחר עד חצות. רבי יהודה אומר עד ארבע שעות. תפלת המנחה עד הערב רבי יהודה אומר עד פלג המנחה תפלת הערב אין לה קבע ושל מוספין כל היום רבי יהודה אומר עד שבע שעות.

Translation: The deadline for reciting Shemona Esrei as part of Tefilas Shacharis is the mid-point of the day. R. Yebudah says that the deadline is the end of the fourth hour of the day. The deadline for reciting Tefilas Mincha is evening. R. Yebudah says that the deadline is Plag Mincha. There is no deadline for reciting Tefilas Arvis. Tefilas Mussaf can be recited any time during the day. R. Yebudah says that the deadline for reciting Tefilas Mussaf is the end of the seventh hour.

Source 10

מסכת ברכות פרק ב' משנה ד' – האומנין קורין בראש האילן או בראש הנדבך מה שאינן רשאים לעשות כן בתפלה.

Translation: Workers may recite Kriyas Shema while standing within the branches of the trees in which they are working or at the top of a pile of stones which they are not permitted to do when reciting Shemona Esrei.

Source 11

מסכת ברכות פרק ה' משנה א' – אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת ומתפללים כדי שיכונו את לבם למקום.

Translation: One should not stand up to say Shemona Esrei except in a reverent frame of mind. The early pious men used to wait an hour before praying in order that they might concentrate their thoughts upon their Father in Heaven.

Source 12

ירושלמי ברכות דף י' עמ' ב' – תני אמר רבי יודה מעשה שהייתי מהלך בדרך אחרי רבי אלעזר בן עזריה ואחרי רבי עקיבה והיו עסוקים במצות והגיע עונת קרית שמע והייתי סבור שמא נתייאשו מקרית שמע וקריתי ושניתי ואחר כך התחילו הם וכבר היתה החמה על ראשי הדורים.

Translation: We learned: R. Yuda told of the following incident. I was once travelling with R. Elazar son of Azarya and R. Akiva when they became involved in performing a Mitzvah. The time to recite Kriyas Shema arrived and I was sure that they had given up on being able to recite Kriyas Shema before its deadline. So I proceeded to recite Kriyas Shema and then engaged in Torah study. They then recited Kriyas Shema but not before the sun had reached a position well above the mountains.

Source 13

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ט' עמ' ב' – גמרא. מאי בין תכלת ללבן? אילימא בין גבבא דעמרא חירא לגבבא דעמרא דתכלתא – הא בליליא נמי מידע ידעי! אלא: בין תכלת שבה ללבן שבה. תניא, רבי מאיר אומר: משיכיר בין זאב לכלב; רבי עקיבא אומר: בין חמור לערוד; ואחרים אומרים: משיראה את חברו רחוק ארבע אמות ויכירנו. אמר רב הונא: הלכה כאחרים. אמר אביי: לתפילין – כאחרים, לקריאת שמע – כותיקין, דאמר רבי יוחנן:

תפלת שחרית-101 Tefila

וּתִיקֵין הָיוּ גּוֹמְרִין אוֹתָהּ עִם הַנֶּץ הַחֲמָה. תֵּנִיא נָמִי הָכִי: וּתִיקֵין הָיוּ גּוֹמְרִין אוֹתָהּ עִם הַנֶּץ הַחֲמָה, כְּדֵי שִׁסְמוּךְ גְּאוּלָּה לַתַּפְלָה וְנִמְצָא מִתַּפְלָל בַּיּוֹם. אָמַר רַבִּי זִירָא: מָאִי קֵרָאָה – יִירָאוּךְ עִם שֶׁמֶשׁ וּלְפָנֵי יְרַח דּוֹר דּוֹרִים.

Translation: What is the meaning of BETWEEN BLUE AND WHITE? Shall I say: between a lump of white wool and a lump of blue wool? This one may also distinguish in the night! It means rather between the blue threads in the lump and the white threads in it. It has been taught: R. Meir says: The morning Shema is read from the time that one can distinguish between a wolf and a dog; R. Akiba says: Between an ass and a wild ass. Others say: From the time that one can distinguish his friend at a distance of four cubits. R. Huna says: The Halacha is as stated by the 'Others'. Abaye says: In regard to the Tefillin, the Halacha is as stated by the 'Others'; in regard to the recital of the Shema, as practised by the zealous. For R. Johanan said: The zealous used to finish the recital of the Shema with sunrise, in order to join the Ge'ullah (Bracha of redemption) with Shemona Esrei, and say Shemona Esrei in the daytime. R. Zera says: What text can be cited in support of this? They shall fear You with the sun, and so long as the moon throughout all generations.

Source 14

תְּלִמּוּד בַּבְלִי מִסַּכַּת בְּרֻכּוֹת דָּף ל"א ע"מ א' – תֵּנוּ רַבָּנָן: אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל לֹא מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ עֲצָלוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ שְׁחוֹק, וְלֹא מִתּוֹךְ שִׂיחָה, וְלֹא מִתּוֹךְ קְלוֹת רֹאשׁ, וְלֹא מִתּוֹךְ דְּבָרִים בְּטָלִים אֲלֵא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה.

Translation: Our Rabbis taught: One should not stand up to say Shemona Esrei while immersed in sorrow, or idleness, or laughter, or chatter, or frivolity, or idle talk, but only while still rejoicing in the performance of some religious act.